

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra En liden Bibelkrønike for Børn og Menigmand

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 97. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1814_227A-txt-shoot-idm3003/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

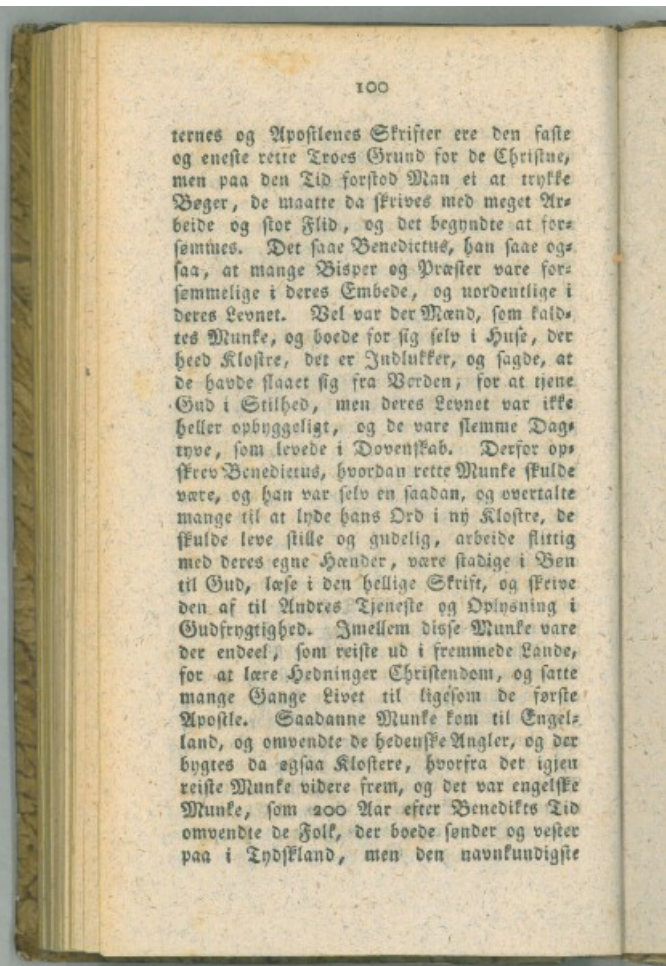
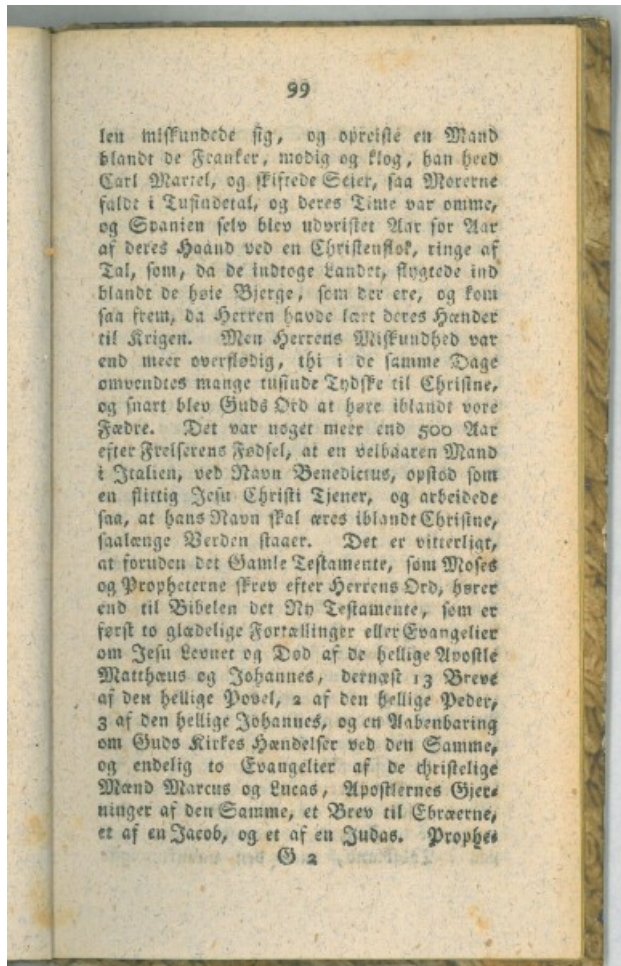
Druffenſkab, af Horerie og Losagtighed, bleve de gaaſtede hjemme af tydiſke Flokke, ſom toge fra dem et Landſkab efter det andet. Alle dieſe Folk, baade Tydiſke og Danſke, vare Hedninger paa den Tid, og gif i deres Blindhed at tjene de dumme Afguder; men alt ſom de kom i det romerſke Rige, der horte de Tale om Jeſus, og lode ſig døbe i hans Navn. Saaledes var der et tydiſk Folk, ſom heed Franker, de toge det Land, ſom efter dem heder Frankrig. Saaledes ſeilede Indier og Slesviger og Sachſer fra Tydiſkland, og kom til det Land, ſom nu heder Engelland efter dem, fordi de meſt kaldte ſig Angler. Dieſe to Folk ere mærkelige i mange Maader, og ved dem ſendte Gud den chriſtne Tro til Norden.

Der var et Folk i Arabialand, ſom var i Slægt med Jøderne, og ſtammede fra Joſmael, Abrahams og hans Tjenſteboendes Søn, og deres Tungemaal var Jødernes ligt, og de havde tjent Abrahams Gud, men de havde fordærvet deres Vej, og forladt den ſande Gud, og vare Noverer i Sind og Hærd. Det var 600 Aar efter Frelſerens Fødsel, da opſtod der en Mand iblandt dem, ved Navn Mahomed, og han var en Mand med ſtore Sindets Gaver, og en ſlobende Tunge, og han havde hørt tale om Moſes og Jeſus, og forſted det grandt, at hans Brødre vare i Wildfarelſe, men hans Hjerter var ikke ret for

Herren, og han elſkede de Ting, ſom Faderen ikke haver plantet, de Ting, ſom ere af Verden: Kiøds Lyſt og Hoffardighed, derfor blandede han Løgn med Sandhed, og gav ſig ud for en Guds Propheet, for mere end Moſis og Jeſus, og Folkene troede ham, og han blev en mægtig Mand, ſom en Konge iblandt dem, og hans Rige var af denne Verden. I de ſamme Dage var Synd og Overtro blevet mangfoldig hos de Chriſtne i Aſialand og i Norland, og Gud gav dem i deres Fienders Haand, i Arabernes, ſom ginge driſtig frem i deres Hovmodighed, og Folkene bleve dem underdanige, og de raadte i Jeruſalem og i Egypten og langs med det norre Hav i Norland. Overtro for Norland i Europa, der ligger Spanien, og Vandet løber ſnalt derimellem, og i Spanien boede Folk, ſom kaldtes Goither, ſom vare i gamle Dage udtagne fra Norden og Tydiſkland, og havde ladet ſig døbe til Chriſtne, men vare paa den Tid ugudelige, og Herren gav dem et bævende Hjerter, og gav deres Land i Arabernes Haand, ſom der kaldtes Morer, fordi de kom over fra Morland; det ſkede 700 Aar efter Frelſerens Fødsel. Øſten og Nordøſt for Spanien, der ligger Frankrig, og Morerne drog derind med en ſtor Mangfoldighed, at de vilde indtage Landet, og nu ſaae det ud til, at Chriſtendom ſkulde forgaae, thi baade Tydiſkland og Norden var hedenſke endda, og Frankerne vare ueens med ſig ſelv, og kun ſtarke i Synd. Men Herren i Him

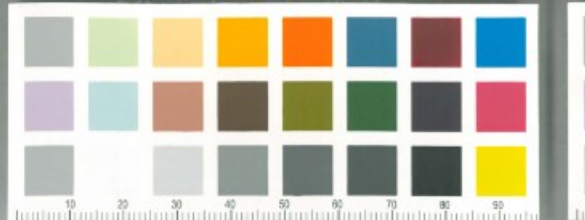

iblandt dem heed Winfred, og kaldes ellers Bonifacius, det er en Belgierer, og vist gjorde han en stor Velgjerning imod de blinde Hedninger, som han oplyste, og han blev myrdet af dem tilsidst. Kort derefter blev en Mand Konge i Frankrig, som var en Sønnesøn af Karl Martel, og heed ogsaa Karl, og blev kaldt Keiser Karl den Store, han indtog noget af Spanien, og hærtog hele Italien og Tyskland, men nordpaa i Tyskland op til Holsteen boede et hedensk Folk, som heed Sachserne, og de stode hardt imod, saa Karl maatte krige med dem i 30 Aar, førend de vilde blive roligere, og lade Christendommen have Rum og Fred iblandt sig. Der bygtes nu ogsaa Kloster, det var 800 Aar efter Christi Fødsel, og inden tyve Aar vare omme, bleve de saarige Munkede stiftige til at udbrede Christendommen. En af dem heed Aungarius, og vi skulle alle takke Gud, naar vi navne hans Navn, thi han tog sig paa at reise herind i Danmark og til Sverrig med, for at forkynde Guds Ord, og taalte megen Spot og Nød, for at omvende vore gamle hedenske Forfædre. Gud velsignede ogsaa hans forjettede Aars Arbejde saaledes, at Mange annammede Troen, og den første Kirke bygdes i Hedeby, som nu kaldes Slesvig, den anden i Ribe, og i Jylland fik Hedenstabet aldrig mere fuldets Magten, alligevel varede det længe, førend Christi Tro fik Herredømmet der, og end længere før den fik ret Fødsel i Fyen, Sjælland, og paa de andre Der, ja det

isob engang, som den reent skulde været udrøddet. Det var dengang da Kong Gorm den Gamle, en blodtørstig Hedning, raadte i Danmark, thi han lod Kirkerne brænde og brænde, og de Christne pine og ukærlig myrde, men Herren forglemte dog ikke sit Folk, han sendte deres Sammer ved Thyra, som var den onde Konges Dronning, hun var en grov og gudfærdig Kvinde, som hjalp og frelste, og forfremmede den Christne Tro af al Magt, og kaldes derfor Dannebod, det er de Danstes Trost. Hun havde en Søn, ved Navn Harald Blaatand, og enddog det lod, som han havde glemt sin Moders fromme Taler, og vilde vandre paa sin Faders onde Veie, saa skedte det dog i hans Dage, at Christen Tro fik Overhaand i disse Lande, han selv, hans Søn, og mange Tusende med dem bleve borte i Sønderylland, i det Lande skab Angeln, i det Vandløb, som kaldes Helligbaal den Dag i Dag, og han var den første danske Konge, som blev begravet i en Kirke, det er der, hvor den store Domkirke nu staar i Roskilde, hvor de mange Konger ere jordede siden. Det var 950 Aar efter Christi Fødsel, at Harald dødes, og fra den Time havde Christendommen hærtog stadig Fred herinde, men der var stor Vankundighed om dens rette Lærdom, thi Folket havde ikke Bibelen, kunde heller ikke læse, og de, som skulde undervise dem, baade Præster og Diacer, vare mangengang selv kun slet ops lærte, og førte megen Løse og overtroisk Tale.

Først 50 Aar derefter, da Haralds Sønnesen, Knud den Store, indtog Engelland, og førte derfra Præster og lærde Mand, gif det bedre, og Danmark var i de følgende 200 Aar bedre opløst i Christendom, end de fleste andre Lande; men fra den Tid, der 1200 Aar vare udløbne siden Jersersens Fødsel, da blev det merkt i alle Lande, Synd og Ugudelighed vorte hver Dag, Guds Ord blev foragtet og forfømt, og da Folkene ikke vilde tro Sandheden, lod Gud dem tro Begnen, og de urimeligste Eventyr og Fabler var i Kirkerne at høre. Bibelen maatte, som før er meldt, skrives med meget Arbejde, men enddog Munkene bleve hver Dag flere, bleve dog Afkirksternes færre, thi saa fordervede vare Menneskene blevne, at selv de fleste, som skulde lære Andre, tænkte mere paa at leve magelig og sanke Rigdom, end paa at opløse Folket og vinde Sjæle til Guds Rige. Da var stor Nød paa Jærde, thi naar der ogsaa var en Mand, som vilde lære Guds Vet i Sandhed, da blev han hadet og forfulgt af de onde og giertrige Munk og Bisper, og deres Ppverste præst, Bispen i Rom, som kaldte sig selv Pave og Christi Stattholder paa Jorden. Saaledes gif det med en sin gudfrøgtig Præstemand i Behmerland, osten for Tyskland. Han prælede seft imod Paven og alle de arrige Skalle, hvis Bug var deres Gud, som vare Christi Korsets Fiender, og traagtede kun efter jordiske Ting, han læste selv flittig i den Helligste Skrift, og formanede Alle til

at giøre det samme; men saa, det var 1400 Aar efter Christi Fødsel, blev der holdt en stor Forsamling af Bisper og Præster og Munk i den By Constanz, som ligger i Tyskland i Sydvest, og der skulde Johan Hus, saa heed den fromme Mand, forsvare sin Lærdom. Han kom ogsaa, og det var ham lovet med Keiserens Brev, at han skulde komme og fare med Fred, men det de fik ham i Hænder, demte de ham til Døden, og kastede ham paa Baalet at brandes, som en Guds bespøtter. Det er sagt, at da han blev ført til Baalet, tog han saa til Orde: I sege i Dag en Gaas, thi Hus betyder paa behmisk en Gaas; men om hundrede Aar skal komme en Svane, den skal I lade ufregt, men det er vist, at lige hundrede Aar efter hans Død overleste Gud en Mand, som ved Hans Hjælp igjen førte Christendom paa Fode, og hvis Navn ei har været tilføne siden de hellige Apostles Dage. Den Mand heed Morten Luther, og var født i Sagen af fattige Bønderfolk, men blev siden holdt til Bogen, og gav sig i Kloster, og vilde staa sig reent fra Verden, af stor Bekymring for sin Sjæls Salighed. Men den Gud, som havde udvalgt ham fra hans Moders Liv, til at være sin Vidne for Store og Smaa, for Folk og Tungemaal, Han gav ham ret Forstand paa sin Sandhed, og paa det rette gudelige Levnet, og førte ham i Strid med Paven og alle hans Tjenere. Dermed gif det saaledes til, at imellem alle de Lægne, som Man havde

